

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ สถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

อ.พ. 4/2567 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง

อ.พ. 4/2567
สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

ร่างพระราชบัญญัติ
สถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ผู้ตัดข้อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ฎัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมานิช อินทนิม

นางสาววิภาวดี วัฒน

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 3

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นางสาวณิชา บุรณสิงห์

นางสุรัสวดี จันทร์บุญนะ

นายอนุชา ดีสวัสดิ์

นายเปรม ถาวรประภาสวัสดิ์

นางมัลลิกา สมบัติศิริ

นางสาวเมษณีญา สอนทรัพย์

นายกันตภณ สุคันธพงษ์

นางสาวอัชฌา ไตรมาลัย

นางเสาวภา วาสนา

วิทยากรเชี่ยวชาญ

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นิติกรชำนาญการ

วิทยากรชำนาญการ

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กรกฎาคม 2567

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การปฏิรูปการอุดมศึกษาเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการสร้างความเป็นเลิศในสรรพวิทยาการนั้น จำเป็นต้องมีกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาเพื่อทำหน้าที่จัดสรรเงินกองทุนและกำกับติดตามให้การพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและการส่งเสริมการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความต้องการอย่างแท้จริง ซึ่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 63 กำหนดให้การจัดตั้งทุนหมุนเวียนให้กระทำได้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเท่านั้น

คณะรัฐมนตรีจึงได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา อีก 3 ฉบับ ได้แก่

1. ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
2. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และ
3. ร่างพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ต่อรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน ซึ่งเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ร่างพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษาในการพิจารณาค่าของงบประมาณของกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและเพื่อการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1 - หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-1
- สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-2
- ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 กับร่างพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-3
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณา	3-1
1) ความเป็นมาเกี่ยวกับสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)	3-2
2) หน้าที่และอำนาจของสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ	3-3
3) นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2570	3-4
4) แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2565	3-5
5) กองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา	3-7
6) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546	3-9
7) ที่มาของเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	3-10
8) ผลการดำเนินงานของสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ	3-11
9) ข่าวกที่เกี่ยวข้อง	3-14

ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผล
ของร่างพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษา ในการพิจารณาค่าของงบประมาณของกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 12 (1))

เหตุผล

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษากำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาขึ้น สมควรแก้ไขหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษาเกี่ยวกับการพิจารณาค่าของงบประมาณของกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. .... สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

1. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา 1)

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ
นวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

2. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา 2)

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

3. แก้ไขเพิ่มเติมการดำเนินการเสนอขอจัดสรรงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และงบประมาณ
ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา
และเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อให้การบริหารราชการเกิดผลสัมฤทธิ์
ต่อภารกิจของรัฐ (ร่างมาตรา 3)

ให้ยกเลิกความใน (1) ของมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(1) งบประมาณด้านการอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและเพื่อการผลิต
กำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ ให้นายกรัฐมนตรีโดยข้อเสนอ ของรัฐมนตรีและ
คณะกรรมการการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรม แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาความเป็นเลิศ
ของสถาบันอุดมศึกษาและเพื่อการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศขึ้นคณะหนึ่ง
ประกอบด้วย บุคคลซึ่งสถานนโยบายมีมติแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนคณะกรรมการการอุดมศึกษา
จำนวนไม่เกินสองคน ผู้แทนสำนักงบประมาณจำนวนไม่เกินสองคน เป็นกรรมการ และปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นกรรมการและเลขาธิการ และจะแต่งตั้งผู้แทนสำนักงบประมาณตาม
จำนวนที่เห็นสมควรเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้ ทำหน้าที่พิจารณาคำขอของงบประมาณของกองทุนเพื่อพัฒนาการ
อุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา ก่อนเสนอไปยังสำนักงบประมาณเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี”

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562
 กับร่างพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
 (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

<p>พระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
	<p>ร่าง พระราชบัญญัติ สถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....</p> <p>----- ....</p> <p>..... .....</p> <p>โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ</p>

พระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 12 เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบกรอบวงเงินตามมาตรา 11 (2) แล้ว ในการเสนอขอจัดสรรงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) งบประมาณด้านการอุดมศึกษา ให้นายกรัฐมนตรีโดยข้อเสนอของรัฐมนตรีและคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แต่งตั้งคณะกรรมการ</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา 3 ให้ยกเลิกความใน (1) ของมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“(1) งบประมาณด้านการอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาความเป็นเลิศของ <u>สถาบันอุดมศึกษา</u>และเพื่อการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของ <u>ประเทศ</u> ให้นายกรัฐมนตรีโดยข้อเสนอของรัฐมนตรีและคณะกรรมการการอุดมศึกษา</p>

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

ปัจจุบันมีความจำเป็นในการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนเพื่อภารกิจเฉพาะด้านการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศเพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินพันธกิจไปในทิศทางที่สร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 63 กำหนดให้การจัดตั้งทุนหมุนเวียนให้กระทำได้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเท่านั้น โดยกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาจะเป็นกองทุนที่ได้รับโอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิหน้าที่ หนี้ ภาระผูกพัน โครงการ งบประมาณ และเงินในเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2563 เห็นชอบให้ยุบเลิกเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยเร็ว และดำเนินการตามประกาศกระทรวงการคลังต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ให้สอดคล้องกัน

ร่างพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษา ในการพิจารณาค่าของงบประมาณของกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและเพื่อการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา

การจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาจะช่วยให้การบริหารจัดการเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิผลและเกิดประโยชน์แก่ประชาชน ทั้งในส่วนของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไปสู่การเรียนรู้ที่ตอบสนองการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ครอบคลุมคนทุกกลุ่มให้เข้าถึงการศึกษาในระดับการอุดมศึกษาที่มีคุณภาพได้ทุกที่ ทุกเวลา ในค่าใช้จ่ายที่เข้าถึงได้ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษา พัฒนาบุคลากรระดับอุดมศึกษาให้มีคุณภาพรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน และส่งเสริมการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางเพื่อสนองต่อความต้องการของประเทศ โดยอาศัยสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันการพัฒนาการอุดมศึกษาร่วมกับองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการสร้างความเป็นเลิศในสรรพวิทยาการให้แก่ทรัพยากรบุคคลของประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันในระดับโลก อันจะส่งผลให้ประเทศมีความเจริญทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา รวม 4 ฉบับ ที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2565 รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ผ่านเว็บไซต์กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2565

ต่อมาที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้มีการบรรจุระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 10 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันศุกร์ที่ 17 กุมภาพันธ์ 2566 ได้มีการเสนอเรื่องด่วนเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ได้แก่ 1) ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... 2) ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... 3) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... 4) ร่างพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... แต่เนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรหมดวาระ ในวันที่ 20 มีนาคม 2566 จึงทำให้ร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังไม่ได้ให้ความเห็นชอบทั้ง 4 ฉบับ ให้เป็นอันตกไป ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 147

เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2567 นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี เป็นประธานการประชุมคณะรัฐมนตรี ณ ห้องประชุม 501 ตึกบัญชาการ 1 ทำเนียบรัฐบาล โดยมีการพิจารณากฎหมายเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา จำนวน 4 ฉบับ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เสนอดังนี้

1. เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.) ตรวจสอบพิจารณาแล้ว จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่

1.1 ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

1.2 ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

1.3 ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

1.4 ร่างพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

2. ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

แห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... รวม 3 ฉบับ มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขข้อความให้สอดคล้องกับการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา ตามร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เช่น แก้ไขถ้อยคำในบทบัญญัติเกี่ยวกับการขอรับเงินอุดหนุนด้านการอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา แก้ไขถ้อยคำในบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา เป็นต้น

1. ความเป็นมาเกี่ยวกับสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)

การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เจริญเติบโตอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีความพร้อมในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้ โดยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างเหมาะสมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) และแผนการปฏิรูปประเทศทุกด้าน ต้องใช้การวิจัยที่ผสมผสานองค์ความรู้ในศาสตร์ทุกแขนงเพื่อสรรสร้างนวัตกรรม โดยมีได้จำกัดเฉพาะการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเท่านั้น การอุดมศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะขั้นสูงในสาขาต่าง ๆ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงส่วนราชการ เพื่อให้มีกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่ทำหน้าที่สอดคล้องกับการบริบทของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงไป และได้มีการกำหนดให้มี “**สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ**” ขึ้น

ทั้งนี้ มีประกาศพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มีผลทำให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) เปลี่ยนเป็น “**สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ**” (สอวช.) ตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม 2562 เป็นต้นไป และได้กำหนดให้ “**สอวช.**” ทำหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการและงานธุรการของสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และมีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของสภานโยบายเพื่อกำหนดทิศทางพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกได้ โดยใช้การวิจัยและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนประเทศพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน และสังคม รวมทั้งสนับสนุนการนำผลงานวิจัย และนวัตกรรมที่สำเร็จแล้วไปสู่การผลิตที่ได้มาตรฐาน เพื่อใช้ประโยชน์ในภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) เป็นหน่วยงานของรัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และไม่เป็นส่วนราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น¹

¹ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). **ความเป็นมาเกี่ยวกับ สอวช.** สืบค้น 10 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.nxpo.or.th/th/973-2/>

2. หน้าที่และอำนาจของสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

1. เสนอนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนอื่น รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

2. พิจารณาให้ความเห็นชอบกรอบเงินงบประมาณประจำปีด้านการอุดมศึกษา ในความรับผิดชอบของกระทรวง และงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ก่อนที่สำนักงานงบประมาณจะนำเสนอคณะรัฐมนตรี รวมทั้งเสนอระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ตามกรอบเงินดังกล่าว ให้สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนตามข้อ 1 ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

3. กำกับให้คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม คณะกรรมการการอุดมศึกษาและคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางที่มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนตามข้อ 1

4. เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการเร่งรัดและติดตามให้มีการเสนอหรือการปรับปรุง กฎหมาย กฎระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในระดับโลก เชื่อมโยงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกับผู้ประกอบการภาคเอกชน และภาครัฐ และสามารถพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนและสังคมได้อย่างยั่งยืน

5. เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการกำหนดมาตรการและแรงจูงใจทางการเงินการคลังและสิทธิประโยชน์อื่นสำหรับการระดมทุน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการอุดมศึกษา

6. จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการอุดมศึกษา รวมทั้งแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

7. กำกับ เร่งรัด และติดตามให้มีการจัดทำฐานข้อมูลการอุดมศึกษา ฐานข้อมูลมาตรฐานการอุดมศึกษา และฐานข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนการบูรณาการและการเชื่อมโยงกันระหว่างฐานข้อมูลดังกล่าว และประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต่อสาธารณชน

8. แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง คณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่สภานโยบายมอบหมายหรือมอบให้ทำการแทน และรายงานให้สภานโยบายทราบ

9. ออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

10. เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา

11. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย²

ทั้งนี้ สถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน โดยสถานโยบายฯ มีหน้าที่ในการเสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนอื่น รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลต่อคณะรัฐมนตรี และพิจารณากรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) ของประเทศ ก่อนที่สำนักงานงบประมาณจะนำเสนอคณะรัฐมนตรี ส่วนนโยบายและยุทธศาสตร์จากสถานโยบายฯ จะส่งต่อให้คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม คณะกรรมการการอุดมศึกษา และคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา นำไปแปลงสู่การปฏิบัติให้สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อขับเคลื่อนประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในระดับโลก เชื่อมโยงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกับผู้ประกอบการภาคเอกชนและภาครัฐ และสามารถพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนและสังคมได้อย่างยั่งยืน³

3. นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2570⁴

ทิศทางและนโยบายการพัฒนาประเทศ

รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศในระยะยาว เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้มีเสถียรภาพอย่างยั่งยืนตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ จึงจำเป็นต้องอาศัยความรู้และความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม รวมถึงการพัฒนากำลังคนที่เหมาะสมเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการนำพาประเทศ ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติได้ระบุวาระการพัฒนาที่เน้นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Innovation-driven Economy) รวมถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัย ตลอดจนรองรับผลกระทบจากพลวัตของกระบวนการโลกาภิวัตน์ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม

² สำนักงานสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). **หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ**. สืบค้น 10 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.nxpo.or.th/th/978-2/>

³ความเป็นมา. (ม.ป.ป.). สืบค้น 10 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.nxpo.or.th/th/973-2/>

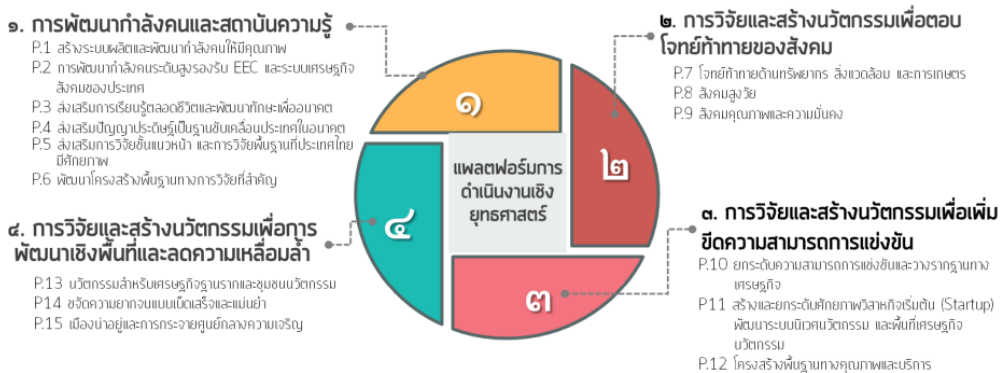
⁴ สำนักงานสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2562). **นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2570 และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2565**. สืบค้น 11 มิถุนายน 2567 จาก https://backend.tsri.or.th/files/trf/2/docs/Policy_and_Strategy_of_Thailand_HESI_2563_2570_and_Thailand_SRI_Plan_2563-2565.pdf

ดังนั้น นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2570 เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาระบบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยมีวิสัยทัศน์ ดังนี้

**“เตรียมคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21
พัฒนาเศรษฐกิจที่กระจายโอกาสอย่างทั่วถึง
สังคมที่มั่นคง และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
โดยสร้างความเข้มแข็งทางนวัตกรรมระดับแนวหน้าในสากล
นำพาประเทศไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว”**

นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) นั้น ต้องคำนึงถึงบริบทโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และการปฏิรูปประเทศในปัจจุบัน รวมถึงจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อเป็นกลไกในการปรับเปลี่ยนประเทศไทยไปสู่ประเทศที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม กำหนดออกแบบนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในลักษณะแพลตฟอร์ม (platform) ความร่วมมือตามเป้าประสงค์ของการพัฒนาใน 4 ด้าน ดังภาพที่ 1

นโยบายและยุทธศาสตร์อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) พ.ศ. 2563-2570

ภาพที่ 1 นโยบายและยุทธศาสตร์อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) พ.ศ. 2563-2570, โดย สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2563. สืบค้นจาก https://backend.tsri.or.th/files/trf/2/docs/Policy_and_Strategy_of_Thailand_HESI_25632570_and_Thailand_SRI_Plan_2563-2565.pdf

4. แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2565

แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) เป็นแผนระยะปานกลาง จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบและแนวทางในทางการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ และการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมในลักษณะต่อเนื่องหลายปี (multi-year)

ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) พ.ศ. 2563-2565 สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2570 และทันกับกระบวนการปรับงบประมาณสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ จึงได้ร่วมกันจัดทำแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.) โดยกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จ และโปรแกรมย่อยที่สอดคล้องกันกับ 4 แพลตฟอร์ม และ 16 โปรแกรมภายใต้นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2570 ให้สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และนโยบายของประเทศที่เปลี่ยนไปให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

ตัวอย่าง

สร้างระบบผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ

1. Researcher career path/ Postgrad Postdoc

สถานการณ์: ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการลงทุนวิจัยและพัฒนา จากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้กำหนดเป้าหมายที่จะเพิ่มสัดส่วน GERD/GDP เป็นร้อยละ 1.5 ภายในปี พ.ศ. 2565 (ร้อยละ 1.00 ในปี พ.ศ. 2560) อันเป็นผลจากการดำเนินนโยบายส่งเสริมการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่จะช่วยผลักดันให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ประเทศไทย 4.0 และสามารถหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง กับดักราคาเฉลี่ยต่ำ และกับดักราคาไม่สมดุลได้ แต่อย่างไรก็ตามอุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้ยังไม่สามารถผลักดันประเทศไทยให้บรรลุวิสัยทัศน์ประเทศไทย 4.0 ได้ คือ การขาดแคลนบุคลากรวิจัยและพัฒนาที่มีคุณภาพ และมีจำนวนเพียงพอ ในขณะเดียวกันการพัฒนานวัตกรรมของสถานประกอบการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ในการสร้างนวัตกรรม และมี Learning Organization ในองค์กร เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเดิมอย่างเป็นระบบ ซึ่งในหลายประเทศ อาทิ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ให้ความสำคัญการลงทุนวิจัยและพัฒนาผ่านกลไกการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัยระดับหลังปริญญาเอกหรือหลังปริญญาโท เพื่อเป็นมาตรการสำคัญในสร้างองค์ความรู้รองรับการพัฒนาเทคโนโลยีในอนาคต

ทิศทางการวิจัย/พัฒนานวัตกรรม :

- พัฒนากลไกสร้างและสะสมบุคลากรวิจัยที่มีคุณภาพสูง สามารถเป็นนักวิจัยระดับหัวหน้าโครงการ รวมถึงการสร้างผู้จัดการนวัตกรรม (Innovation manager)
- พัฒนารูปแบบการพัฒนานักวิจัยในอุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับภาคการศึกษา
- พัฒนารูปแบบการถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างภาคอุตสาหกรรม ภาคการศึกษา และสถาบันวิจัยของรัฐ

5. กองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา⁵

กองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา คือ กองทุนเพื่อพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา ตามความต้องการของประเทศ และด้านการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ พัฒนาการเรียนการสอน การวิจัย และการสร้างนวัตกรรมร่วมกับนักวิชาการ สถาบันวิชาการ และองค์กรชั้นนำของโลก ส่งเสริมการเชื่อมโยงการเรียนการสอน การวิจัยและการสร้างนวัตกรรมกับสถานประกอบการ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวมทั้งสนับสนุนการใช้ความรู้ในการพัฒนาสมรรถนะของชุมชน และสังคม โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- (1) จัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาซึ่งรัฐมนตรีประกาศจัดเป็นกลุ่มตามมาตรา 24
- (2) สนับสนุนการปฏิรูปการอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการและแนวทางตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น
- (3) ส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานการอุดมศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ
- (4) พัฒนาระบบการเรียนรู้ไปสู่การเรียนรู้ที่ตอบสนองการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ครอบคลุมคนทุกกลุ่ม ให้เข้าถึงการอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ ทุกที่ทุกเวลา ในค่าใช้จ่ายที่เข้าถึงได้
- (5) ส่งเสริมสนับสนุนระบบการพัฒนาศักยภาพ สมรรถนะ รวมถึงทักษะในการถ่ายทอดความรู้ของ คณาจารย์ให้ทันความเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมไทย
- (6) ส่งเสริมการจัดการศึกษาร่วมระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวมถึงสถาบันวิชาการทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะที่เชื่อมต่อกับ โลกการทำงาน รวมทั้งพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการให้แก่ผู้เรียน
- (7) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ใช้พัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งการผลิตและพัฒนา กำลังคนระดับสูงเฉพาะทาง
- (8) สนับสนุนเงินกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้แก่สถาบันอุดมศึกษาในกิจการที่ตรงกับความต้องการของประเทศ
- (9) สนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถด้านอื่น ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา กองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้
  - (1) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาจากเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547
  - (2) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
  - (3) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปีตามกรอบวงเงินที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยข้อเสนอของ คณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
  - (4) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้เพื่อสมทบกองทุน

⁵ ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และ ร่างพระราชบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกองทุน เพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา รวม 4 ฉบับ รายงานสรุป ผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานการวิเคราะห์. (2565). สืบค้น 17 มิถุนายน 2567 จาก https://www.ops.go.th/th/content_page/item/7906-4

- (5) เงินอุดหนุนจากต่างประเทศรวมทั้งองค์การระหว่างประเทศ
- (6) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุน หรือที่ได้รับตามกฎหมายหรือนิติกรรมสัญญา
- (7) เงินสมทบกองทุนที่สถาบันอุดมศึกษานำส่งกองทุน ทั้งนี้ ตามจำนวนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
- (8) ค่าตอบแทนหรือรายได้จากการดำเนินงานกิจการของกองทุน
- (9) ดอกผล ผลประโยชน์ หรือรายได้อื่นที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน
- เมื่อเงินกองทุนไม่เพียงพอสำหรับดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้กองทุนตามความจำเป็น

เงินอุดหนุนตาม (5) จะต้องไม่มีเงื่อนไขที่จำกัดความเป็นอิสระในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

ร่างพระราชกฤษฎีกาตาม (7) จะต้องรับฟังความคิดเห็นของสถาบันอุดมศึกษา ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา ประกอบด้วย

- (1) ประธานกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์อย่างสูงในด้านการอุดมศึกษา
- (2) ปลัดกระทรวง เป็นรองประธานกรรมการ
- (3) ผู้แทนคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้แทนคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นกรรมการ
- (4) ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ไม่อยู่ในสังกัดของกระทรวง และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือประเภทละหนึ่งคน
- (5) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการเงินการคลัง เศรษฐศาสตร์ การลงทุน กฎหมายหรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

ให้รองปลัดกระทรวงซึ่งทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ห้ามมิให้กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหาร และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (5)

หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการตาม (4) และ (5) ให้เป็นไปตามระเบียบที่สภานโยบายกำหนด

หน้าที่และอำนาจคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา

คณะกรรมการบริหารกองทุนมีหน้าที่และอำนาจบริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน และระเบียบที่สภานโยบายกำหนด และมีหน้าที่และอำนาจดังนี้

- (1) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีและคณะกรรมการการอุดมศึกษาในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำคำขอและการจัดสรรเงินกองทุนให้แก่สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคมที่มีความร่วมมือในการจัดการศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรมและในด้านอื่น ๆ กับสถาบันอุดมศึกษา

- (2) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนตามมาตรา 50/4
- (3) วางระเบียบเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำแก่สถาบันอุดมศึกษา
- (4) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน
- (5) วางระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินและทรัพย์สิน ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การเงินและการงบประมาณของกองทุน
- (6) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การเงินและการงบประมาณ การพัสดุ ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานบริหารกองทุน และการอื่นที่จำเป็น
- (7) กำกับการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานบริหารกองทุนให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ มติคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล นโยบาย มติ และประกาศของสภานโยบายและคณะกรรมการบริหารกองทุน
- (8) ติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากกองทุน
- (9) รายงานสถานะทางการเงินและการบริหารกองทุน การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาตามคำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนาการอุดมศึกษาตามมาตรา 50/5 ต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษา คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา รัฐมนตรีและสภานโยบาย ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเปิดเผยรายงานดังกล่าวต่อสาธารณชน
- (10) แต่งตั้งคณะกรรมการให้ปฏิบัติหน้าที่ตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการบริหารกองทุน หรือมอบหมายให้คณะกรรมการหรือบุคคลทำการแทนและรายงานให้คณะกรรมการบริหารกองทุนทราบ
- (11) แต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการสำนักงานบริหารกองทุน
- (12) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่สภานโยบาย รัฐมนตรี หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษามอบหมาย

ระเบียบตาม (5) ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

การกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ หรือสวัสดิการต่าง ๆ ตาม (6) ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด

6. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546⁶

การจัดทำคำรับรองในการปฏิบัติราชการ เป็นการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมวด 3 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ โดยในมาตรา 9 แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้กำหนดให้ส่วนราชการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใด ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า

⁶ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2567). หลักการและเหตุผลในการจัดทำคำรับรองในการปฏิบัติราชการและการประเมินผลการปฏิบัติราชการ. สืบค้น 26 มิถุนายน 2567 จาก https://otepc.go.th/images/00_YEAR2561/11_PP/doc-1-040955.pdf

(2) การกำหนดแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการตาม (1) ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอน ระยะเวลา และงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ

(3) ส่วนราชการต้องจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) กำหนด

(4) ในกรณีที่การปฏิบัติภารกิจ หรือการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการเกิดผลกระทบต่อประชาชน ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องดำเนินการแก้ไขหรือบรรเทาผลกระทบนั้น หรือเปลี่ยนแปลงแผนปฏิบัติราชการให้เหมาะสม

ทั้งนี้ เป็นไปภายใต้หลักการที่ว่า ในการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์นั้น จะมีแผนงานในการปฏิบัติราชการกำกับกับการดำเนินการอยู่เสมอเพื่อแสดงนโยบายของรัฐบาลให้เห็นเป้าหมายการบริหารงานในระดับชาติเป็นภาพรวมของภารกิจของรัฐ ซึ่งจะแสดงออกมาในรูปแผนการบริหารราชการแผ่นดิน และส่วนราชการทุกแห่งจะมีการกำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อนำนโยบายที่รัฐบาลกำหนดแปลงไปสู่ภาคปฏิบัติ ซึ่งจะกำหนดวิธีดำเนินการและผลสำเร็จของงานที่มีตัวชี้วัดได้ว่าจะเกิดผลสัมฤทธิ์ตรงตามเป้าหมาย ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการตามแผนงานต่าง ๆ บรรลุผลสำเร็จอย่างแท้จริง โดยมีผู้รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานนั้นอย่างชัดเจน จึงกำหนดมาตรการให้มีการจัดทำคำรับรองในการปฏิบัติราชการ (Performance agreement) ขึ้นเพื่อเป็นมาตรการสำคัญในการกำกับการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการจัดทำคำรับรองในการปฏิบัติราชการนั้น เป็นการดำเนินการในรูปแบบการทำความตกลงร่วมกันระหว่างผู้กำหนดนโยบายกับผู้รับผิดชอบในการนำนโยบาย/แผนงาน/โครงการไปปฏิบัติในแต่ละเรื่อง โดยเป็นการทำความตกลงระหว่างรัฐมนตรีกับปลัดกระทรวง ปลัดกระทรวงกับอธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบปฏิบัติตามแผนงานตามหลักเกณฑ์ฯ ที่ ก.พ.ร. กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี การจัดทำคำรับรองในการปฏิบัติราชการนอกจากจะเป็นมาตรการในการกำกับการปฏิบัติราชการ เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติงานตามแผนให้เกิดผลสำเร็จแล้ว ยังใช้เป็นข้อมูลในการประเมินศักยภาพของบุคคล ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ และความเหมาะสมในการมอบหมายความรับผิดชอบต่อไป รวมถึงจะเป็นข้อมูลเพื่อสร้างแรงจูงใจและจ่ายค่าตอบแทนตามผลงาน (Performance-related pay) ได้ในระยะต่อไปด้วย

7. ที่มาของเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน⁷

เงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเกิดขึ้นจากการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2532 ที่ได้อนุมัติทบวงมหาวิทยาลัย จัดตั้งกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในวงเงิน 500 ล้านบาท และในวันที่ 25 สิงหาคม 2541 ได้อนุมัติเพิ่มวงเงินเป็น 2,000 ล้านบาท ต่อมาในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2540 ได้อนุมัติให้ทบวงมหาวิทยาลัย จัดตั้งกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในวงเงิน 2,000 ล้านบาท

⁷ สสอ. กับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. (ม.ป.ป.) สืบค้น สืบค้น 17 มิถุนายน 2567

จาก http://mua-research.buu.ac.th/upload/document/DOC_1367992830.pdf

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547 อนุมัติให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รวมเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้าด้วยกันโดยใช้ชื่อว่า “เงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน” ตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน 2548 เป็นต้นไป ในวงเงิน 1,120 ล้านบาท ซึ่งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน บริหารงานโดยคณะกรรมการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ปัจจุบันเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีทุนรับจากงบประมาณแผ่นดิน ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2563 (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2563) เป็นจำนวน 1,120 ล้านบาท โดยวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้สถาบันกู้ยืมเงินเป็นส่วนสมทบในการจัดหาหรือจัดซื้ออุปกรณ์การศึกษาและการก่อสร้างอาคารเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและสามารถขยายการเปิดการสอนในสาขาวิชาที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

2. เพื่อให้สถาบันกู้ยืมเพื่อพัฒนาคุณวุฒิอาจารย์ โดยให้ไปศึกษาต่อระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก ในสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนรับรอง

8. ผลการดำเนินงานของสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ⁸

รายงานประจำปี พ.ศ. 2564 สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ สามารถแบ่งการทำงานออกเป็น 6 มิติ ดังนี้

1. การสร้างระบบนิเวศเศรษฐกิจนวัตกรรม มุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ ผ่านการสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการนวัตกรรม

- สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมในภาคเอกชน ร่วมผลักดันให้เกิดกลไกการให้ทุนแก่ SME ในรูปแบบ Thailand Business Innovation Research การจัดตั้งกองทุนนวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม (Innovation Fund)

- พัฒนาแพลตฟอร์มและเครือข่ายสร้างศักยภาพแก่วิสาหกิจ โดยส่งเสริมให้เกิดหน่วยบริการทางธุรกิจด้านนวัตกรรม กระตุ้นให้เกิดการสร้างระบบนิเวศทางการประกอบการตามกรอบของ MIT-REAP และสนับสนุนการสร้างความสามารถสตาร์ทอัพ ไทยโดยเครือข่ายธุรกิจนวัตกรรม (Innovation Club)

- ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดนวัตกรรม ส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเพื่อสนับสนุนนวัตกรรม ผ่านมาตรการบัญชีนวัตกรรมไทย พัฒนาเครือข่ายที่ปรึกษาเพื่อสนับสนุนการเติบโตของบริษัทผู้สเกลอัพ และการเข้าถึงตลาดโลก (Global Mentorship) และสร้างความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ด้าน RDI ระหว่างผู้ประกอบการ SME กับบริษัทขนาดใหญ่ (LE-SME RDI Collaboration)

⁸ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. (2564). รายงานประจำปี 2564 สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. สืบค้น 10 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.nxpo.or.th/th/wp-content/uploads/2022/04/สอวช-รายงานประจำปี-2564.pdf>

2. นโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียนเศรษฐกิจสีเขียว (BCG) ด้วยการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม (อววน.) ให้เป็นเครื่องยนต์ชุดใหม่ สำหรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืน โดยเน้นการใช้ขีดความสามารถด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม (อววน.) เข้าไปหนุนเสริมการดำเนินงาน และระบุกลยุทธ์และแนวทางใหม่ ๆ เพื่อต่อยอดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของไทยไปสู่ความได้เปรียบเชิงการแข่งขันในระดับโลก

- สร้างเครื่องยนต์ใหม่เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG รายสาขา เช่น การพัฒนากลยุทธ์และมาตรการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม (อววน.) หนุนเกษตรอาหารมูลค่าสูง ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model สาขาเครื่องมือแพทย์ การพัฒนาระบบนิเวศชีววิทยาศาสตร์สังเคราะห์ของประเทศไทย และมาตรการส่งเสริมเศรษฐกิจจุลินทรีย์ของประเทศไทยให้เป็นผู้เล่นสำคัญในห่วงโซ่อุปทานโลก

- นโยบายระบบนิเวศนวัตกรรมเศรษฐกิจหมุนเวียนออกแบบแผนที่นำทาง “นโยบายระบบนิเวศนวัตกรรมเศรษฐกิจหมุนเวียน: วิสัยทัศน์ 2030” ที่เน้นสร้างระบบนิเวศนวัตกรรมและปัจจัยเอื้อ รวมทั้งแพลตฟอร์มที่เชื่อมต่อระหว่างอุปทานและอุปสงค์ขององค์ความรู้เทคโนโลยี และวิชาการต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อช่วยเร่งการเปลี่ยนผ่านของภาคการผลิตและบริการสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน

3. มาตรการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากด้วย การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม (อววน.) ผ่านการเสริมสร้างการลงทุนทางธุรกิจ สร้างอาชีพและการจ้างงานด้วยการพัฒนาต้นแบบนโยบายจัดความยากจนแบบตรงจุด

- โมเดลการทำงานเพื่อส่งเสริม Reskill/Upskill และการจ้างงาน ออกแบบมาตรการที่ส่งเสริมให้ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีรายได้เพิ่มขึ้นและมั่นคง ด้วยการพัฒนา Matching Platform สำหรับ Reskill/Upskill กลุ่มคนว่างงานที่ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยการเชื่อมโยงกับแพลตฟอร์มการจ้างงานออนไลน์

- เครือข่ายการบ่มเพาะผู้ประกอบการนวัตกรรม (Incubator Network) พัฒนาด้านแบบการพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรมในพื้นที่ยากจน (พื้นที่ต้นแบบ จังหวัดปัตตานี) ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างระบบนิเวศ การประกอบการนวัตกรรม (Innovation Ecosystem) ในพื้นที่ขึ้นมาก่อน ในรูปแบบเครือข่ายการบ่มเพาะผู้ประกอบการนวัตกรรม

- พัฒนาโมเดลธุรกิจเพื่อแก้จน อาทิ แนวทางการใช้กองทุนพลังงานชุมชนเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจฐานราก สร้างต้นแบบนโยบายแนวทางลดความเหลื่อมล้ำด้วยนวัตกรรมภาครัฐ และการใช้มหาวิทยาลัยเพื่อเป็นกำลังสำคัญทางเศรษฐกิจในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเชิงพื้นที่

4. การพลิกโฉมการอุดมศึกษาและพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงให้เพียงพอรองรับการพัฒนาในอนาคต จัดทำมาตรการส่งเสริมสนับสนุนการผลิต และพัฒนากำลังคนให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ ดังนี้

- พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงตอบการลงทุนภาคการผลิตและบริการ อาทิ การพัฒนาแพลตฟอร์มพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง การสร้างแพลตฟอร์ม Upskill/Reskill/New skill for Future Skill Development และมาตรการจูงใจการพัฒนาและจ้างงานสร้างบุคลากร STEM การขึ้นรูปแพลตฟอร์ม

ฐานข้อมูลกำลังคนที่มีศักยภาพสูงของประเทศ (Talent Thailand Platform) การปลดล็อกนักเรียนทุนให้สามารถไปปฏิบัติงานในภาคเอกชน เป็นต้น

- ปรับระบบการอุดมศึกษาให้ทันต่อโจทย์ของประเทศด้วยการจัดทำแนวทางในการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (Higher education sandbox) การปรับระบบการขอตำแหน่งทางวิชาการด้านนวัตกรรมและการจัดทำยุทธศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัย เพื่อขับเคลื่อนประเทศ

- ใช้บทบาทการอุดมศึกษาเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนากำลังคนทุกช่วงวัย จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละกลุ่ม และร่วมจัดทำทิศทางสำคัญระดับนโยบายภายใต้หมุดหมายที่ 12 การเรียนรู้ตลอดชีวิตในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

5. ปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม (อววน.) ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม ดำเนินการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบ (อววน.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการร่วมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม (อววน.) โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญตามเป้าหมายหลัก ดังนี้

- การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบบริหารจัดการ ระบบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม (อววน.) ทั้งในระบบงบประมาณ ระบบบริหารจัดการ และระบบข้อมูล และการติดตามประเมินผล อาทิ การกำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณภายใต้กองทุนส่งเสริม ววน. แบบเงินก้อน (Block grant) และต่อเนื่องหลายปี (Multi-year) การจัดตั้งสำนักงานเร่งรัดการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันและการพัฒนาพื้นที่ (องค์การมหาชน) การวางโครงสร้างสถาปัตยกรรมข้อมูลด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงระบบข้อมูล 3 ระบบ เป็นต้น

- การส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจการทำงานของภาคเอกชนและกระตุ้นให้ภาคเอกชนลงทุนด้าน ววน. เพิ่มขึ้น ด้วยการปฏิรูปเชิงกฎหมาย กฎ ระเบียบ เช่น การผลักดันให้เกิดพระราชบัญญัติส่งเสริมการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ในปี พ.ศ. 2564 เป็นต้น

6. ระบบนวัตกรรมสังคม (Social Science, Humanities, Arts) มุ่งเน้นการยกระดับระบบบริหารจัดการความรู้และการปรับปรุงโครงสร้างความรู้ทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมของประเทศไทย เพื่อบูรณาการวิจัยและบทบาทขององค์ความรู้ทั้ง 3 ศาสตร์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

- องค์ความรู้ด้านสังคมศาสตร์ เพื่อขับเคลื่อนวาระสำคัญ เช่น ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และความพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร การสร้างสังคมเปิดและประชาธิปไตย การสร้างความรู้เท่าทันและความสามารถในการปรับตัวต่อภูมิรัฐศาสตร์ใหม่ เป็นต้น

- องค์ความรู้ด้านมนุษยศาสตร์ ซึ่งควรครอบคลุมทั้งงานวิจัยพื้นฐาน งานวิจัยเชิงอนุรักษ์ที่เน้นการศึกษาและสืบทอดภูมิปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรมของชาติและชุมชน และงานวิจัยเชิงประยุกต์ที่ตอบโจทย์สังคมร่วมกับศาสตร์อื่น ๆ เพื่อขับเคลื่อนวาระสำคัญ เช่น ปัญหาเรื่องการสื่อสารในระดับต่าง ๆ

การอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลาย มรดกทางวัฒนธรรมการเกาะเกี่ยวทางสังคม ประโยชน์สุขส่วนรวม เป็นต้น

- องค์ความรู้ด้านศิลปกรรม ซึ่งควรครอบคลุมการพัฒนานิเวศทางศิลปกรรมที่ตอบโจทย์การใช้งานต่อการพัฒนางานวิจัยการสร้างความรู้ด้านสร้างสรรค์กับการวิจัย การส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อขับเคลื่อนวาระสำคัญ เช่น ศักยภาพของพื้นที่ในด้านการสร้างสรรค์นิเวศของศิลปกรรมในประเทศ ดัชนีชี้วัดด้านความคิดสร้างสรรค์ของประเทศ เป็นต้น

9. ข่าวกที่เกี่ยวข้อง

1. ครม. อนุมัติงบประมาณอุดหนุนการศึกษา และ ววน. ปี 66 กว่า 1.43 แสนล้านบาท เดินหน้าตอบ โจทย์สำคัญและเร่งด่วนของประเทศ พร้อมขับเคลื่อนไทยด้วยบีซีจี โมเดล

นายกิตติพงศ์ พร้อมวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) เปิดเผยว่า เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2565 ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เอนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ในขณะนั้นได้เสนอที่ประชุม คณะรัฐมนตรี (ครม.) พิจารณากรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษาในความรับผิดชอบของกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ของประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณ แบบบูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ตามที่สภานโยบายฯ เสนอ โดยได้อนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณด้านการ อุดมศึกษา จำนวน 114,634.7682 ล้านบาท ซึ่งใช้หลักการตอบสนองด้านอุปสงค์ โดยคำนึงถึงความสอดคล้อง กับแผนที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดแนวทางการบริหารงบประมาณ และกรอบวงเงินงบประมาณด้าน ววน. ประจำปีงบประมาณ 2566 จำนวน 29,100 ล้านบาท ซึ่งมีแนวทางการจัดสรรและบริหารงบประมาณเป็น แบบเงินก้อน (Block grant) และต่อเนื่องหลายปี (Multi-year budgeting) ซึ่งได้รับความเห็นชอบจาก ครม. จำนวนรวมทั้งสิ้น 143,734.7682 ล้านบาท

กรอบงบประมาณดังกล่าวนี้ มุ่งเน้นไปที่การตอบโจทย์สำคัญและเร่งด่วนของประเทศ เช่น การขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจบีซีจี ควบคู่ไปกับการวางรากฐานให้กับประเทศในระยะยาว เพื่อเพิ่มขีด ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ความสามารถในการพึ่งพาตัวเอง ผ่านการบูรณาการการทำงาน ทั้งข้ามศาสตร์ ข้ามกระทรวง รวมถึงการดึงภาคเอกชนและภาคีภาคส่วนต่าง ๆ มาร่วมยกระดับการพัฒนา ในลักษณะ Co-Production และ Co-Creation เพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งการทำงานในครั้งนี้นับว่าหวัง ให้เป็นก้าวกระโดดครั้งใหญ่ของประเทศ ที่จะนำพาประเทศไทยให้ก้าวไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว

สำหรับกรอบงบประมาณด้านการอุดมศึกษาในปี พ.ศ. 2566 ที่ ครม. ได้อนุมัติกรอบงบประมาณ ได้แบ่งการดำเนินงานเป็น 3 หมวดใหญ่ คือ งบดำเนินงาน งบบุคลากร และอีกส่วนงบประมาณคือ งบพัฒนา ความเป็นเลิศฯ ที่สอดคล้องตามมาตรา 45(3) แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 และกฎกระทรวง ว่าด้วยการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญให้เกิดการพัฒนา ความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ อย่างเป็นทางการ ซึ่งในส่วนงบพัฒนาความเป็นเลิศฯ ได้วางงบประมาณอยู่ที่ 7,469.60 ล้านบาท

ตัวอย่างแผนงานสำคัญด้านการอุดมศึกษา อาทิ 1) การผลิตบัณฑิตและพัฒนากำลังคนที่รองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long Learning) เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานและตอบโจทย์อุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมายการผลิตบัณฑิตในระบบอุดมศึกษา (Degree Program) สำหรับปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,367,864 คน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นกำลังคนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจบีซีจี และอุตสาหกรรมเป้าหมาย จำนวน 410,360 คน และมีเป้าหมายในการผลิตกำลังแรงงานในหลักสูตรระยะสั้น (Non-degree Program) เพื่อพัฒนาความรู้ในทักษะเดิม (Re-skill) การยกระดับทักษะเดิม (Up-skill) และการเพิ่มพูนทักษะใหม่ (New Skill) จำนวนไม่น้อยกว่า 130,000 คน 2) โครงการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) เพื่อผลิตกำลังคนสมรรถนะสูงที่มีทักษะรองรับอุตสาหกรรมและบริการใหม่แห่งอนาคตที่อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม ตลอดจนการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาตามอัตลักษณ์และความเชี่ยวชาญ

ส่วนกรอบงบประมาณด้าน ววน. ในปี 2566 มีแนวทางในการมุ่งขับเคลื่อนทั้งแผนงานต่อเนื่อง เช่น บีซีจี แผนงานจีโนมิกส์ประเทศไทย แผนงานการแก้ปัญหาความยากจน โจทย์ท้าทายสังคมด้านสิ่งแวดล้อม การแก้ปัญหาวิกฤติ รวมถึงการส่งเสริมการนำผลงาน ววน. ไปใช้ประโยชน์ ตลอดจนแผนงานใหม่ อาทิ โครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี แผนงานใหม่ตามแผนด้าน ววน. พ.ศ. 2566-2570 เช่น การวิจัยวัคซีน การพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า การพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศเพื่อต่อยอดสู่อุตสาหกรรมอวกาศในอนาคตเทคโนโลยีเพื่อการปรับตัวของอุตสาหกรรมสู่อนาคต เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องตอบเป้าหมายของ 13 หมุดหมายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ทั้งหมดหมุดหมายด้านไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง, ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง, ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต, ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค, ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก, ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน, ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ และไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้

อย่างไรก็ตาม งบประมาณที่เสนอ ครม. ครั้งนี้ ได้ผ่านการเห็นชอบจากการประชุมสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 4/2564 เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2564 ที่ผ่านมา โดยประธานที่ประชุมสภานโยบายฯ ได้เน้นย้ำในการให้ความสำคัญกับการใช้งบประมาณทั้งด้านการอุดมศึกษา และด้าน ววน. อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ มีระบบการบริหารงบประมาณที่ยืดหยุ่นและคล่องตัว โดยเฉพาะงานวิจัยและพัฒนาที่ควรได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจริงจังจนเกิดผลที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนมีการติดตามผล Follow up และ Follow through ในการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงกับประชาชน⁹

⁹ ครม. อนุมัติงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และ ววน. ปี 66 กว่า 1.43 แสนล้านบาท เดินหน้าตอบโจทย์สำคัญและเร่งด่วนของประเทศไทย พร้อมขับเคลื่อนไทยด้วยบีซีจี โมเดล. (2565). สืบค้น 10 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.nxpo.or.th/th/9666/>

2. กรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษาประจำปี 2567

คณะรัฐมนตรีอนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณปี พ.ศ. 2567 รวม 1.46 แสนล้านบาท เพื่อพัฒนาอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของไทย โดยเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2566 ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เอนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีว่าการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ในขณะนั้นได้เปิดเผยว่า คณะรัฐมนตรี (ครม.) มีมติอนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณ พ.ศ. 2567 รวมทั้งสิ้น 146,070.40 ล้านบาท เพื่อการพัฒนาด้านอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของไทย โดยแบ่งเป็นกรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษาในความรับผิดชอบของกระทรวง อว. จำนวน 114,970.40 ล้านบาท และกรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ จำนวน 31,100 ล้านบาท โดยใช้ระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้เกิดการใช้กลไกระบบงบประมาณในการขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ รวมทั้งปรับปรุงการบริหารจัดการระบบอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวง อว. กล่าวว่า ที่สำคัญ กรอบวงเงินงบประมาณดังกล่าว มีวัตถุประสงค์สำคัญคือนำไปผลักดันและขับเคลื่อนภารกิจเพื่อตอบโจทย์สำคัญและเร่งด่วนของประเทศ โดยมุ่งตอบสนองการขับเคลื่อนประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ทั้งด้านการแพทย์และสุขภาพ ด้านเกษตรและอาหาร เศรษฐกิจฐานรากเพื่อขจัดความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต เศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าให้กับทุนทางวัฒนธรรม การผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดทิศทางและนโยบายสำคัญ ในการมุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม สร้างความสามารถในการ “ล้มแล้ว ลุกไว” เพื่อรับมือต่อความเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศได้อย่างทันการณ์ มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนในทุกกลุ่ม และนำประเทศไทยไปสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ด้าน ศาสตราจารย์นายแพทย์ สิริฤกษ์ ทรงศิวิไล ปลัดกระทรวง อว. กล่าวเพิ่มเติมว่า งบประมาณด้านการอุดมศึกษา จะนำมาใช้ในการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ ส่วนงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะนำมาสนับสนุนการวิจัยที่ตอบโจทย์ยุทธศาสตร์และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ รวมถึงสนับสนุนงานมูลฐานเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสร้างความเข้มแข็งตามพันธกิจของหน่วยงาน โดยการจัดสรรงบประมาณทั้ง 2 ประเภทครอบคลุมงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ (research utilization) โดยมีแนวทางการจัดสรรและบริหารงบประมาณของกรอบวงเงินดังกล่าวเป็นแบบเงินก้อน (block grant) และการจัดสรรงบประมาณแบบต่อเนื่องหลายปี (multi-year budgeting) ที่สอดคล้องกับแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีการกระจายอำนาจให้หน่วยงานในระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และหน่วยบริหารและจัดการทุน (program management unit: PMU) เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยและพัฒนาเกิดความคล่องตัว มีความยืดหยุ่น และดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการมีระบบผลักดันการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

และกลไกเพื่อพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งของระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดผลลัพธ์จากการใช้จ่ายงบประมาณที่มีคุณภาพและสามารถแก้ไขปัญหาวิกฤตของประเทศได้ในเวลาที่เหมาะสม และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน¹⁰

3. คณะรัฐมนตรี (ครม.) อนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษา จำนวน 114,970,403,419 บาท และกรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ของประเทศ จำนวน 1,100,000,000 บาท เป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 116,070,403,419 บาท¹¹

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เอนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ในขณะนั้นได้เสนอที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) พิจารณากรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษาในความรับผิดชอบของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกรอบวงเงินงบประมาณด้าน ววน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ตามที่สภานโยบายฯ เสนอ

ทั้งนี้ กรอบวงเงินงบประมาณกว่า 1.46 แสนล้านบาทนี้ มุ่งเป้าจัดสรรงบประมาณเพื่อตอบโจทย์สำคัญและเร่งด่วนของประเทศ โดยเฉพาะการขับเคลื่อนประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจบีซีจี ทั้งด้านการแพทย์และสุขภาพ ด้านเกษตรและอาหาร เศรษฐกิจฐานรากเพื่อขจัดความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต เศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าให้กับทุนทางวัฒนธรรม การผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล

แผนงานสำคัญภายใต้กรอบวงเงินด้าน อววน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ในด้านการอุดมศึกษา มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนากำลังคนที่รองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (life-long learning) ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และตอบโจทย์อุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วย

- 1) การผลิตบัณฑิตในระบบอุดมศึกษา ในระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา โดยมีเป้าหมายการพัฒนากำลังคนเพื่อขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเป้าหมาย จำนวน 415,525 คน
- 2) การผลิตกำลังแรงงานในหลักสูตรระยะสั้น (non-degree Program) ที่เปิดโอกาสประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่มีคุณวุฒิระดับมัธยมศึกษาหรืออุดมศึกษาสามารถพัฒนาความรู้ในทักษะเดิม (reskill) การยกระดับทักษะเดิม (upskill) และการเพิ่มพูนทักษะใหม่ (new skill) จำนวนไม่น้อยกว่า 25,000 คน
- 3) การพัฒนากำลังคนตลอดช่วงชีวิต ที่เปิดโอกาสให้ประชากรอายุ 25 ปีขึ้นไป สามารถรับการศึกษ ทั้งในระบบ degree program และ non-degree program

นอกจากนี้ โครงการของมหาวิทยาลัย จัดทำเพื่อผลิตกำลังคนสมรรถนะสูงที่มีทักษะรองรับอุตสาหกรรมและบริการใหม่แห่งอนาคตที่อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมให้แก่ผู้ประกอบการ เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและระบบเศรษฐกิจ

¹⁰ กรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษาประจำปี 2567 (2566). สืบค้น 11 มิถุนายน 2567 จาก

<https://www.mhesi.go.th/index.php/all-media/video/8465-2567.html>

¹¹ ครม.อนุมัติงบด้านการอุดมศึกษา ปี 67 กว่า 1.46 แสนล้านบาท. (11 มกราคม 2566). กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. สืบค้น 10 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/tech/innovation/1047337>

ฐานราก ตลอดจนการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาตามอัตลักษณ์และความเชี่ยวชาญ ดำเนินการตามกลไกการพลิกโฉมมหาวิทยาลัยใน 5 แพลตฟอร์ม ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาแสวงหาบุคลากร ความเป็นนานาชาติ การบริหารงานวิจัยและนวัตกรรม และการสร้างแพลตฟอร์มความร่วมมือ

1) การพัฒนาเศรษฐกิจไทยด้วยเศรษฐกิจสร้างคุณค่าและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ให้มีความสามารถในการแข่งขัน และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ได้แก่ การพัฒนาและผลิตผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (Advanced Therapy Medicinal Products: ATMPs)

การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่เน้นคุณค่า สร้างความยั่งยืน และเพิ่มรายได้ของประเทศ พัฒนาและส่งเสริมให้ประเทศเพิ่มธุรกิจฐานนวัตกรรม (Innovation-Driven Enterprises: IDEs) และการเป็นศูนย์กลางการผลิตและส่งออกชั้นนำของโลกด้าน functional ingredients, functional food และ novel food การเป็นศูนย์กลางการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าของอาเซียน เป็นต้น

2) การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน เช่น การเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก เพื่อการพึ่งพาตนเองและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น

ประเทศไทยสามารถยกระดับการเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ การพัฒนาผู้สูงอายุในชนบทและเมืองให้มีศักยภาพในการพึ่งพาตนเอง มีคุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคม เป็นต้น

3) การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมระดับขั้นแนวหน้าที่ก้าวหน้าล้ำยุค เพื่อสร้างโอกาสใหม่และความพร้อมของประเทศในอนาคต ได้แก่ การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีระบบโลกและอวกาศ (earth space technology) โดยสามารถสร้างดาวเทียมที่วิจัยและพัฒนาโดยคนไทยและส่งไปโคจรรอบดวงจันทร์ เป็นต้น

4) การพัฒนากำลังคน สถาบันอุดมศึกษา และสถาบันวิจัยให้เป็นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศแบบก้าวกระโดดและอย่างยั่งยืน ได้แก่ ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของกำลังคนระดับสูง (hub of talent) และศูนย์กลางการเรียนรู้ (hub of knowledge) ของอาเซียน เป็นต้น

4. นายกรัฐมนตรีเห็นชอบบ “ววน.” ปี พ.ศ. 2568 วงเงิน 4.2 หมื่นล้านบาท เร่งสร้างชาติด้วยอุดมศึกษา-วิทยาศาสตร์¹²

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) เข้าร่วมประชุมสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สภานโยบาย) ครั้งที่ 1/2567 ที่ทำเนียบรัฐบาล โดยมี นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี และนายพิชัย ชุณหวชิร เป็นประธานการประชุม นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รองประธานคนที่หนึ่ง และนางสาวศุภมาส อิศรภักดี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) รองประธานคนที่สอง พร้อมด้วยรัฐมนตรี ผู้บริหารจากกระทรวง หน่วยงานต่าง ๆ และผู้ทรงคุณวุฒิ เข้าร่วมประชุม เพื่อพิจารณาแนวทางการนำการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) หนุนนโยบาย

¹² นายกฯ เห็นชอบบ “ววน.” ปี 68 วงเงิน 4.2 หมื่นล้านบาท. เร่งสร้างชาติด้วยอุดมศึกษา-วิทยาศาสตร์. (10 มกราคม 2567). MGRONLINE. สืบค้น 10 มิถุนายน 2567 จาก <https://mgronline.com/news1/detail/967000002708>

รัฐบาลระยะ 3 ปี และกรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 แบ่งเป็นกรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) จำนวน 42,000 ล้านบาท และกรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษาจำนวน 108,149.73 ล้านบาท รวมทั้งสิ้น 150,149.73 ล้านบาท

นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าวว่า ขณะนี้ทั่วโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด รวมถึงประเทศไทย ซึ่งจากที่ได้เดินทางไปปฏิบัติภารกิจในต่างประเทศ พบว่า กลุ่มประเทศพัฒนาต่างมีการปรับตัวและเร่งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการยกระดับการศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งผลจากการจัดอันดับมหาวิทยาลัย ค.ศ. 2022-2023 ปรากฏว่า มหาวิทยาลัยของประเทศไทยมีระดับต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศอาเซียนหลาย ๆ ประเทศ โดยหวังที่จะเห็นมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในการพัฒนาและส่งเสริมการยกระดับการศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานหลักในการเสริมสร้างแรงงานที่มีทักษะสูงให้สามารถสนองตอบตลาดแรงงานในปัจจุบันได้

รัฐบาลให้ความสำคัญกับวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยหวังที่จะเห็นผลงานวิจัยที่ตอบเป้าหมายของรัฐบาล เช่น การพัฒนารถยนต์ที่ใช้พลังงานไฟฟ้า (EV) พลังงานสะอาด เศรษฐกิจสีเขียว เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เทคโนโลยีดิจิทัล พร้อมกับตั้งเป้าให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางด้านอาหาร แห่งอนาคตและศูนย์กลางด้านเทคโนโลยีอื่น ๆ แต่ก็ไม่ได้ปิดกั้นการวิจัยที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศต่อไป

สำหรับกรอบวงเงินงบประมาณจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ 1) งบประมาณเพื่อสนับสนุนงานมูลฐาน (Fundamental Fund) 2) งบประมาณเพื่อสนับสนุนงานยุทธศาสตร์ (Strategic Fund) 3) งบประมาณเพื่อสนับสนุนการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และ 4) งบประมาณเพื่อสนับสนุนโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อดำเนินงานตามจุดมุ่งเน้นของแผนด้าน ววน. ปี พ.ศ. 2566-2570 ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ครอบคลุมประเด็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพัฒนากำลังคนทักษะสูง ภายใต้แผนด้าน ววน. ปี พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับปรับปรุง) ได้มีการกำหนด 15 จุดมุ่งเน้นสำคัญ (Flagsips) ให้สอดคล้องกับนโยบายของชาติ ทั้งในมิติการแพทย์และสุขภาพ เกษตรและอาหาร การท่องเที่ยว อุตสาหกรรมยานยนต์และอิเล็กทรอนิกส์ ยกระดับผู้ประกอบการ ลดความเหลื่อมล้ำ และยากจน สังคมสูงวัย สังคมคาร์บอนต่ำ เทคโนโลยีแห่งอนาคต บุคลากรทักษะสูง โดยมีเป้าหมายให้วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นฟันเฟืองสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยให้หลุดจากกับดักรายได้ปานกลาง ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

Tel. 0 2242 5900 ext. 5730, 5740, 5750

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร